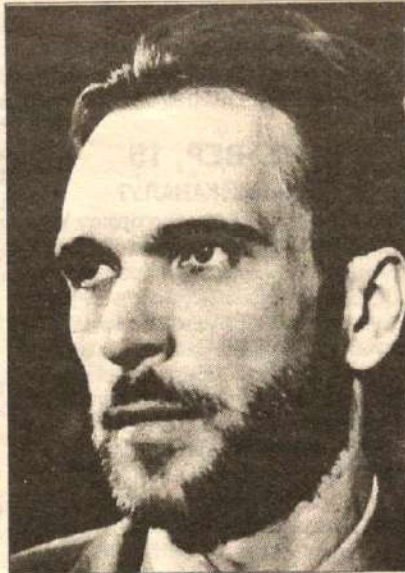

Талантом на нашій землі по-справжньому не дорожили ні колись, ні тепер... Ціною надзвичайних вольових зусиль Олесеви Ульяненку вдалося вберегти своє обдарування. Зустрівшись з ним вперше, одразу відмічасш: «Перед тобою не просто письменник, не просто людина, перед тобою — подвижник. Так, героїство його полягає в тому, що він, людина надзвичайно тонкого душевного складу, («без шкіри на тілі» кажуть про таку категорію людей) змогла вижити в нашому жорстокому часі. Олесь добре знає ціну і справжньому фізичному голодові, і холодові. Один свій твір він писав буквально на «хлібі і воді». А вже про голод і холод алегоричний і говорити не доводиться... Щонайменше дивно видається позиція однієї популярної київської газети, яка закинула Олесеви в провину те, що він — не має власного житла. ...Ще з юності Олесь знімав квартири у місті Києві — саме тут йому подобалося жити. Траплялося, що господарці кутка, який знімав, не зізнавався, що він насправді письменник. «Частенько під «студентика» гнав», розповідає сам Олесь. Це — задля того, щоб не привертати зайвої уваги... Отак, на чужих квартирах, народився разом з іншими творами молодого письменника і роман «Сталінка», за який Олесеви Ульяненку присуджена цьогорічна Мала державна премія імені Тараса Шевченка. Його твір визнано кращим серед літературних дебютів.

і, навпаки, що ви в цьому місті сприймаєте!

— Я люблю це місто. Нідє мені так не радісно, — як у Києві, попри усі митарства, душевні муки, невласнований побут. Не можу сказати, що мені тут подобається і, навпаки, що не подобається — Київ я сприймаю таким, який він є.

— Чим вам подобається займатися у вільний від літературної праці час!

— У мене немає вільного часу. Завжди у пошуку, у роботі.

— Які риси характеру вам найбільше імпонують в людях!

— В основі всіх моїх творів — християнська мораль. Так от, ще старих Євангеліях говориться: «Вся человек лжа». Відтак, сприймаю людей такими, які вони є. Людину не переробиш...

— Здається, сьогодні не потрібно ніяких доказів, щоб стверджувати: поняття честі і совісті стали моральними атавізмами. Куди, на вашу думку, може зйти суспільство, що рухається в аморальному просторі!

— Я письменник, а не пророк. Однак вважаю: чим гірше — тим краще. Щось з того вийде.

— Чого не вистачає нашому братові-українцю, щоб стати цивілізованим!

— Треба рахуватися з тим фактом, що нашій державі всього п'ять років. Щоб чогось досягти, нам потрібно позбавитися отого самоїдства, яке приводить до самоліквідації.

— В своїх творах ви нікого не повчаєте, нікуди не направляєте. В неначе живописець, змальовує сьогоднішнє наше життя. Проте вас, як у письменника, напевно, та основна ідея, заради якої працюєте! Що насамперед ви хочете сказати людям!

— Живіть краще, учіться не бузлим, не будьте посміховиськом перед іншими народами. Ми, як ця достойна, повинні зайняти належне місце в цивілізованому світі.

— Чи немає у вас прагнення писати світліші речі!

— Так, мене запитували: «Як довелося переписувати «Сталінку», зробили б ви цей роман «кращим». Я відповідав, що, навпаки, зробив його «гіршим», бо не вмю брехати. Разом з тим, я бачу багато світла сьогоднішньому житті. Я вірю, що ту долю, яка нам випала, ми проносимо з гідністю, не озлобимось.

Розмову веде
Тетяна ОЛІНИК

Олесь УЛЬЯНЕНКО:

«МОЇ ТВОРИ КАБІНЕТНІ ІНТЕЛІГЕНТИ СПРИЙМАЮТЬ ЯК «ЧОРНУХУ»

й казати, всякого бувало. Але здебільшого я жив тим, що Бог пошле.

— Коли ви відчули в собі літературне покликання і написали перший свій твір!

— Писати я почав рано. Проте з роками ні стиль мій не змінився, ні думки. Щоправда, дещо сам час відшліфував. Як і раніше, я люблю експериментувати — вживати простонародні слова, старослов'янськи, які чисті «естети» сприймають за русизми, вилучаючи їх з тексту.

— Що б ви порадили людям, котрі відчувають в собі вроджений талант, та не знають, як його реалізувати!

— На жаль, порадити нічого не можу. Порада — що крадіжка... Та все ж мені здається, що врятувати всякий талант може лише праця до сьомого поту. Треба забути слово «натхнення». Той стан творчого піднесення приходить під час самої роботи.

— На вашому робочому столі завжди лежить Святе Письмо. Коли прийшла до вас ця вічна книга!

— Ще змалечку мене тягло до Святого Письма. Але в якій системі цінностей ми живемо? Особливо східні регіони України!.. Отож йшов до цього вчення самостійно, сходив за сходиною, відсвіваючи непотріб: забобони, всілякі прикмети. Помічаю, що навіть зараз наш народ більше вірить у чорних котів, які перебігають дорогою, у різні зодіакальні знаки й таке інше. Проте і в церкву ходять... Що ж стосується власне мене самого, то йти мені до Бога до кінця свого життя. Так, я вважаю себе ортодоксальним християнином.

— Чи став для вас Київ рідним містом? Що вам подобається в Києві

— Своїм романом «Сталінка» ви, неначе паталогоанатом, робите зріз моралі нашого суспільства. Тож, напевне дуже чітко бачите хворобу, яку сьогодні ми всі переживаємо... Наскільки вона тяжка!

— Роман «Сталінка» писався упродовж 1989-90 років, між «Богемною рапсодією» і «Зимовою повістю». Вже тоді відчутним був вплив криміногенного «суспільства», а, радше, напівсвідомо вгадана ситуація, що склалася сьогодні. Щоб відчутти якомога повніше хворобу суспільства, не обов'язково говорити з простим робітником, автентичним селянином або з київським «маргіналом». Досить загомоніти з «лоточником» на одному з торжків, а він, дивись, виявиться викладачем фізики або професором зоології... В своїх творах я описую життя таким, яким воно є. Дивно, що мої твори кабінетні інтелігенти сприймають як «чорнуху». Складається враження, що ці люди дивляться на оточуючий світ через рожеві окуляри. Стосовно ж того, наскільки складну хворобу переживає сьогодні наше суспільство, вирішувати не мені... Моя справа — писати.

— Успіх, як відомо, прийшов до вас не одразу. Впродовж багатьох років літературна праця була для вас просто покликанням. За рахунок чого ви підтримували своє фізичне існування!

— Так, мої твори лежали в редакціях, а я вимушений був працювати і вантажником, і електриком. Що